ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

- Στις παραδοσιακές κοινωνίες, όπου ο γραπτός λόγος αποτελούσε προνόμιο των λίγων, αναπτύσσεται η προφορική λογοτεχνία στην οποία ανήκει και το δημοτικό τραγούδι.
- Μέσα από το δημοτικό τραγούδι διασφαλίζεται η συνέχεια του λαϊκού πολιτισμού και των παραδόσεων. Στην εποχή της ακμής του, το δημοτικό τραγούδι συνδυάζει ποίηση, μουσική και χορό.
- Δεδομένου ότι ο δημιουργός παραμένει ανώνυμος, στο δημοτικό τραγούδι εκφράζονται βιώματα και συναισθήματα όχι κάποιου ξεχωριστού δημιουργού αλλά ολόκληρου του λαού.

- Βασικά χαρακτηριστικά του δημοτικού τραγουδιού αποτελούν:

α. ως προς τη μορφή:

1. ο ανομοιοκατάληκτος δεκαπεντασύλλαβος
2. η παραστατικότητα μέσα από τη χρήση διαλόγων και την πληθωρική χρήση ρημάτων και ουσιαστικών

β. ως προς τα εκφραστικά μέσα:

1. η πύκνωση του ποιητικού λόγου και αποφυγή του περιττού, μέσα από τη λιτότητα των εκφραστικών τρόπων και μέσων
2. η χρήση σχημάτων λόγου όπως η αντίθεση, οι άστοχες ερωτήσεις, η προσωποποίηση, η υπερβολή, η επανάληψη και ο νόμος της ισομετρίας (ολοκλήρωση του νοήματος μέσα στα όρια του στίχου)

γ. ως προς το περιεχόμενο:

1. ο διαχρονικός χαρακτήρας του δημοτικού τραγουδιού· ο τόπος και ο χρόνος είναι συμβατικά ενώ οι ήρωες διαγράφονται σχηματικά, με προβολή του κύριου χαρακτηριστικού τους
2. η προβολή της στενής σχέσης του ανθρώπου με τη φύση (συχνά μέσα από την προσωποποίηση στοιχείων της φύσης και το ρόλο των πουλιών-αγγελιαφόρων)
3. τα σταθερά επαναλαμβανόμενα θεματικά μοτίβα
4. οι παραλλαγές του ίδιου δημοτικού τραγουδιού που απαντώνται σε διαφορετικές περιοχές

- Ως προς τη θεματολογία τους, τα δημοτικά τραγούδια διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες, τα καθαρώς *λυρικά* και τα *επικολυρικά*.

Α. *Λυρικά*:

Ως *λυρικά* χαρακτηρίζονται όσα δημοτικά τραγούδια αναφέρονται στις διάφορες εκδηλώσεις της κοινωνικής ζωής όπως τα τραγούδια της αγάπης, τα νυφιάτικα, τα τραγούδια της ξενιτιάς, τα νανουρίσματα, τα μοιρολόγια.

Β. *Επικολυρικά*:

Β.1. *Ιστορικά*: Ως *ιστορικά* θεωρούνται τα δημοτικά τραγούδια που δημιουργήθηκαν εξαιτίας ενός ιστορικού γεγονότος ή αναφέρονται σε μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Σε αυτά ανήκουν τα *ακριτικά*, τα *κλέφτικα* και όσα αποτελούν *θρήνους για την άλωση* σημαντικών πόλεων.

Β.2. *Παραλογές*: Οι *παραλογές* είναι πολύστιχα αφηγηματικά τραγούδια με περιεχόμενο που έχει δραματική έκβαση. Έχουν μυθικά και επικά στοιχεία και προβάλλουν το ρόλο της μοίρας στη ζωή του ανθρώπου.